

מאיר טברסקי

אור לכ"א אייר, עש"ק
פה נוא יארק

והאלקים עשה שיראו מלפניו

בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון כו' מי יחיה ומי ימות כו' מי ברעש ומי במגפה כו'

כאשר ר"ל באה מגפה לעולם מתגלית מדת דינו של הקב"ה. והוא שמצאנו הוראה ברורה בסה"ק וז"ל והנה בעת שיש ח"ו איזה פחד בעולם כו' אומות העולם אינם יראים כי אם מהצרות, אבל הצדיק אינו מפחד מהרעה ח"ו כי אם מתעורר ומתחזק מזה אל יראת השם ע"כ (מאור עינים, פר' נח ועיי"ש עוד פר' יתרו ע"ש הבעש"ט) ודאי שיש לירא בשעת המגפה, אבל לא מפני המגפה אתה ירא אלא ממי שהשליטו בעולם, על דרך שאמרו רז"ל (זבחים קט"ו): בשעה שהקב"ה עושה דין בקדושו מתירא כו' ע"כ.

והנה המגפה, שהיא גילוי מדת דינו ית' כנ"ל, מחייבת בעוד תרתי.

א] מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא על הצבור שנאמר על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות כלומר כל דבר שיצר לכם כגון בצרת ודבר וארבה וכיוצא בהן זעקו עליהן והריעו.

ודבר זה דרך מדרכי התשובה הוא שבזמן שתבוא צרה ויזעקו לה ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן ככתוב עונותיכם הטו אלה לכם וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם. (רמב"ם פ"א מתעניות הל' א - ב)

ב] ת"ר דבר בעיר כנס רגליך שנאמר ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר ואומר לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך בעדך ואומר מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה ע"כ (גמ' ב"ק ס:)

מגפה מחייבת בתשובה וגם בתכלית הזהירות והשמירה עד כדי הסתגרות בבית. כדי להבין ולהעמיד חיובים אלו על ברין, נקדים משל. "המחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שבת הקב"ה במעשה בראשית" (רש"י חולין ה. ד"ה אלא לאו ה"ק) "השבת היא האות שבין הקב"ה ובינינו לעולם כו' המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד עבודה זרה ושניהם כגויים לכל דבריהם" (רמב"ם פ"ל משבת הל' ט"ו) והנה אם יבוא אחד ויצהיר הריני מודה במעשה בראשית וכן בהיותנו עם הנבחר אבל אינני שובת, הבל בפיו. וע"פ דין הרי הוא כופר ביסודות אלו, שהתורה היא שקובעת צורת ההכרה וההודאה.

כמו כן בענינו מי שאומר הריני מכיר במדת הדין השורה בעולם בשעת מגפה וגם נכנע מפניה אבל אינני שב או אינני נזהר יפה יפה, בורכא היא. התורה קובעת צורת ההכרה וההכנעה, והנן תשובה ושמירה יתירה עד כדי הסתגרות בבית.

מי שאינו שב או אינו נזהר יפה, ע"פ דין מעשיו מוכיחין עליו, והרי הוא מכחיש במדת דינו ית', מזלזל ובוועט. ופשוט עד מאד שאין לומר קים לי כדעה (אם בכלל קיימת דעה כזאת בהתאם לדרישות ההלכה בענין ספק סכנה) הרואה כבר מקום להקל בדרכי הזהירות, ואע"פ שהמגפה עדיין מתפשטת ואינה ידועה ומובנת אפי' למומחים בתחום מחלות מדבקות, וכמעט בכל יום מתגלה צד סכנה חדש נוסף במגפה. קים לי כזה אינו אלא התחצפות נגד מדת הדין של העליון ב"ה.

ואנו חותמים בתפלה, הט לבנו ליראה את שמך.